

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาของเราสั้นนะ เวลาของชีวิตนี้สั้น วันก็ล่วงไปๆ อายุขัยล่วงไปเป็นวันหนึ่ง วันหนึ่ง เพราะฉะนั้นเวลาของเราสั้น อยู่กับครูบาอาจารย์ท่านให้ตื่นตัวตลอดเวลา อย่างเช่น เห็นไหมการแจกอาหาร เราจะมาพิธีพิไรกันอยู่มันเสียเวลามาก ฉะนั้นเวลาผู้ที่ปฏิบัติแล้วเขารำคาญ เขาจะอยู่ของเขาคนเดียว ครูบาอาจารย์บอกว่าเวลาปัญญามันหมุนตัวๆนี่นะ อยู่กับใครไม่ได้เลย มันเหมือนไม่ทันใจเรา ใจร้อนเห็นไหม ใจเรานี้มันจะได้ประโยชน์ ผลประโยชน์อยู่ข้างหน้า แต่เรามัวห่วงแต่ของอย่างนี้

แต่พวกเรานี้เห็นไหม เราอยากทำบุญกุศลของเรา อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญจ เสวนา เราจะไม่คบคนพาลเราจะคบบัณฑิต นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราได้คบบัณฑิต คบหัวใจของเรา หัวใจเรานี้มันอยากเสียสละ อยากทำทานของเรา เพื่อบุญกุศลของเรา เราก็ขวนขวายของเรา เราก็อยากทำของเรา ด้วยความเจตนาด้วยความสดชื่น ทำสิ่งใดไปนี่ก็อยากได้ตอบสนองตามความพอใจของเรา นี่ทำตามความพอใจของเราเห็นไหม จิตใจที่สูงกว่าจะดึงจิตใจที่ต่ำกว่าให้สูงขึ้นมาเรื่อยๆ ของที่เราได้มา ไซ้ ได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา ได้มาด้วยหยาดเหงื่อ เห็นไหมเราเสียสละไปเพื่อบุญกุศลของเรา เราก็อยากให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ที่สุด

คำว่าเป็นประโยชน์ที่สุดเราได้เสียสละไปแล้ว เจตนาที่เราเสียสละออกไปแล้ว สิ่งนั้นมันเป็นปฏิกตา ๖ ผู้ให้ก็ให้ด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับก็รับด้วยความบริสุทธิ์ แต่ถ้าเป็นสังคมโลกเห็นไหม สังคมโลกนี้เราต้องมีศักยภาพ เราต้องดูหน้าปะจมูก ต้องเห็นศักยภาพต่อกัน มันเลยดึงให้ต่ำกว่า เห็นไหมต่ำกว่า คือจิตใจเรต่ำกว่าเห็นไหม ผู้ที่เราเป็นคลุหฺสฺถ์ เป็นฆราวาสนี้ เราต้องการบุญกุศล เราต้องการที่พึ่งอาศัย แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเขาต้องการสิ้นสุดแห่งทุกข์ เพื่อสิ้นสุดแห่งทุกข์นี้ สิ่งทีเกาะเกี่ยวหัวใจอยู่มันเหนียวรั้งอยู่ เราพยายามจะสลัดออกไปจากความเหนียวรั้งของใจให้ได้

นี่เพื่อจะสลัดความเหนียวรั้งของใจให้ได้นั้นด้วยสิ่งใดละ เห็นไหม อดนอน
 อดอาหาร อดมัน อดมันเพื่ออะไร อดมันให้ร่างกายและจิตใจได้เบา ให้มันได้มี
 โอกาสได้กระทำของมัน สิ่งนี้มันเป็น คบบัณฑิต บัณฑิตจะทำให้เราผ่อนคลาย จะทำให้
 เราได้เข้าใจสิ่งใดๆที่มันกดถ่วง สิ่งทีกดถ่วงเรานี้ในโลกนะ สิ่งที่เป็นโลกเห็นใหม่ การ
 เสียดละของเรานี้ บุญกุศล เราต้องการบุญกุศล เราต้องการที่พึ่งอาศัย

จิตต้องมีที่พึ่งอาศัย มีบุญกุศล นั่นคือจิตมันอยากมีหลักมีเกณฑ์นะ อย่างเช่นเรา
 ทำบุญกุศล เรามีความอึดอ้อมใจของเรา จิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน เราเจอสิ่งใดขึ้น
 มันจะไม่ไหลตามเข้าไป แต่ถ้าเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ของเรา ใจมันแห้งแล้ง สิ่งใดมาเราก็ก
 ตะครุบหมด อยากให้เป็นอย่างนั้น อยากให้เป็นอย่างนี้ อยากโดยที่มันไม่มีเหตุมีผลไง

ถ้าอยากโดยไม่มีเหตุมีผลเพราะอะไร เพราะเราไม่มีหลักของเรา มีหลักของเรา
 คืออย่างไร มีจุดยืนของเรา จุดยืนของเรามาจากที่ไหน มาจากที่ใจของเราไง ถ้าใจของเรา
 มีหลักมีเกณฑ์ของเรา นี่คือชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกให้เสียดละ
 ทาน การเสียดละนี้เพื่อเปิดให้จิตใจนี้มันผ่อนคลาย จิตใจมีโอกาสดขึ้นมา การเสียดละ
 ขึ้นมานี้ ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีจุดยืนของมันมันจะมีศีล มีศีลคือความตั้งมั่น คนมีจิตตั้งมั่น
 คนมีจุดยืนของเรา เจอลมพัดเจอสิ่งใดกระทบกระเทือน มันจะไม่หวั่นไหวไปกับเขา

แต่ถ้ามันไม่ตั้งมั่นของมันเห็นใหม่ จิตใจอ่อนแอ จิตใจวอกแวกวอเวสิ่งใด
 กระทบมันก็ไปกับเขา สิ่งทีไปกับเขานี้ ศีล สมาธิ ปัญญายังไม่เกิดเลย สมาธิจิตตั้ง
 มั่นเฉยๆ ถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญามันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมา
 ปัญญาที่เป็นปัจจุบันอยู่ที่นี่ ถ้ามันชำระกิเลสได้ ทุกคนมันจะชำระกิเลสได้ไปหมดแล้ว
 ปัญญาของเรานี้ ปัญญาอย่างนี้กิเลสพาใช้นะ

กิเลสพาใช้คืออะไร กิเลสคือสิ่งที่อยู่ในหัวใจของเรา ทั้งๆที่ธรรมชาติขององค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้แหละ คุณิ เราเกิดมา คุณิ ชาติที่ร่ำรวยเห็นใหม่ ชาติที่เขา
 ร่ำรวยของเขา เวลาคนตกสำรวจเห็นใหม่ เขาทุกข์ตรมเจ็ญใจนะ ชาติที่เศรษฐกิจเขาดีนี้
 เขาก็มีคนทุกข์คนจนเหมือนกัน ไม่ใช่ว่าจะชาติที่เขาเจริญแล้วนี้ เขาจะไม่มีคนทุกข์คน
 จนเลย มันเป็นไปได้หรือ นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีในหัวใจของเรานี้ เราคิดของเรา ว่านี่
 คือธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาติที่ร่ำรวยแล้วเห็นใหม่เงินของชาติ

ธนาคารของชาติ เงินคลังของประเทศไทยนี้เห็นใหม่ เศรษฐกิจมันคงมาก มันคง เพราะอะไร เพราะรากฐานเศรษฐกิจของเราดี เพราะเงินคลังของเราดี ทุกอย่างของเรา ตอนนี้ดีหมด ทางเศรษฐศาสตร์เขามองถึงตัวเลข ถึงสถานะของประเทศ ก็ว่า ประเทศชาตินี้มันคงมากเลย แล้วเรามันคงใหม่ละ

เรามันคงใหม่ เราทุกข์ยากใหม่ แล้วเราได้อะไรกลับมาจากสิ่งนี้ นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนาพุทธ พุทธศาสนา พุทธพจน์ๆนี้ แล้วเราก็อ่องพุทธพจน์กันปากเปียกปากแฉะเลย แล้วเราได้อะไร นี่ถ้าปัญญามันเกิดมัน จะเกิดอย่างนี้ เวลาปัญญามันเกิดมันจะเห็นความบกพร่องของเราทั้งนั้นเลย ใจเรา บกพร่อง ทุกอย่างเรามีความบกพร่อง เรามีความผิดพลาด เราควรจะแก้ไข เนี่ยปัญญามัน เกิดมันเกิดอย่างนี้

แต่ถ้าเป็น โลกียปัญญาเห็นใหม่ อ้อหือ เราทำบุญทำกุศล เรามีศักยภาพ โอ๊ย เรา เป็นคนมีบุญ เราลอยมาจากนี้นะตัวเขียวๆเลย ลอยมาจากฟ้าเลย นี่มันกิเลสทั้งนั้น เพราะ อะไร เพราะกิเลสมันบังเงาใจ กิเลสมันอยู่หลังความคิดเราใจ มันเอาสิ่งนี้มาอ้างศักยภาพ ว่าเราเป็นคนดีหมดเลย ว่าง โอ๊ย สบาย นั่นแหละกิเลสมันอ้างอิง กิเลสมันบังเงา กิเลส มันเอาสิ่งนี้มาบังหน้า แล้วที่ว่านี่คือพุทธพจน์ๆ ต้องพูดอย่างนี้ ต้องพูดอย่างนี้ ถ้าใครพูด แบบว่า เราเป็นคนไม่ดี เราเป็นคนมีความบกพร่อง คนนั้นใช้ไม่ได้ คนนั้นเป็นทุกข์นิยม

ในเมื่อกิเลสในหัวใจของเรา เราไม่รู้มัน ไม่เห็นมัน เราจะเอามันมาตีแผ่ได้ อย่างไร เราจะแยกแยะกับมันได้อย่างไร ถ้าใครปฏิบัติมันจะย้อนกลับมา เนี่ยเราเป็นคนขี้ เกียจขี้คร้าน เราเป็นคนที่สะเพร่า เราเป็นคนที่ปัญญาต่ำทรม ปัญญาเราไม่ละเอียดพอ เห็นใหม่ เวลาปัญญามันดีขึ้นมันจะติเตียนเราขนาดนี้ละ เห็นใหม่ อตุตาหิ อตุตโนนา โถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน มันจะเห็นความบกพร่องของตน ถ้าตนเห็นความบกพร่องของ ตน สิ่งที่จะเติมเต็มความบกพร่องนี้มันจะทำได้อย่างไร

สิ่งที่เติมเต็มความบกพร่องเห็นใหม่ ถ้าจะเติมเต็มความบกพร่อง จะมีสติปัญญา จะทำอย่างไร ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาแบบโลกๆ ปัญญาแบบโลกทำให้เราอนจมอยู่ กับโลกนี้ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ทุกอย่างเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันก็หมุนเวียนอยู่อย่าง

นี่ สัจธรรมก็เป็นอย่างนี้ สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา มันเป็นอนัตตา อนัตตามันก็แปรปรวนอยู่
อย่างนี้ แล้วสิ่งที่มันไม่เป็นอนัตตาละ แล้วสิ่งนี้มันเป็นอตฺตาใหม่ มันก็ไม่เป็นอตฺตา

อตฺตามันก็เป็นทฐิมานะ แล้วมันเป็นอย่างนี้ ถ้าปัญญามันรู้คั่นเข้ามาเห็นใหม่
เราไม่คบคนพาล เราคบบัณฑิต เราคบใจของเรา เวลาธรรมะมันเกิดมันเกิดกับใจของเรา
นะ เวลาทุกขนี่ใจของเราทุกข เราเกิดมาเป็นชาวพุทธได้พบพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าได้วางธรรมและวินัยไว้ เราเกิดมามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็น
แก้วสารพัดนึก มีแก้วสารพัดนึกแล้วทำไมเราทุกขยากขนาดนี้ละ

เราทุกขยากเพราะเราคิดแต่เรื่องทุกขๆ ใจ ถ้าเราไม่คิดเรื่องทุกข เรื่องทุกขนี่มัน
เป็นเรื่องธรรมดา คำว่าธรรมดาเห็นใหม่ ธรรมะเป็นธรรมชาติการเกิดก็เป็นธรรมชาติ
ทุกขก็เป็นธรรมชาติ ทุกขมันก็เกิดมาแล้วมันก็ดับ ทุกขขนาดไหนมันก็ดับของมันไป
เพียงแต่เรามีสติปัญญาขยับยั้งเราได้มากน้อยแค่นั้น ถ้าทุกขเกิดมาแล้วไม่ดับนะเราอยู่กับ
ไม่ได้หรอก มีแต่ความทุกขทับถมไป

เวลาทุกขมันคลายตัวออกไปเห็นใหม่ ทุกขมันเกิดขึ้นมามันก็เป็นอนัตตาอยู่แล้ว
แล้วธรรมะเป็นอนัตตา มันก็เกิดดับ เกิดดับ ทุกขสุขมันก็เกิดดับอยู่อย่างนี้ แล้วสิ่งใดเป็น
ผู้รู้คั่นมัน สิ่งใดเป็นคนตีแผ่มัน สิ่งใดมาเห็นความเป็นไปของมัน แล้วมันปล่อยวางมา
ได้อย่างไร ปล่อยวางไว้ตามจริงแล้วใครเป็นคนรู้ว่าปล่อยวาง ปล่อยวางอย่างไร

เห็นใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมาเพราะอะไร เพราะความตื่นตัวของเรานะ เรามีปัญญา
ขึ้นมาแค่หางอึ่ง เรารู้ว่าเราเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิต เป็นคนรู้มาก โอ๊ย ปัญญาละเอียด
ไอ้หางอึ่งนั่นนะมันหลอก ถ้ามารู้คั่นเข้าไปไอ้หางอึ่งนั่นนะมันจะชำแรกเข้าไปในใจ
ของเรา มันทะลุเข้าไปในคูหาของใจ มันจะไปเห็นเลยว่า ไอ้โฮ ไอ้ปัญญาหางอึ่งนี้มัน
หลอกให้อยู่ชายขอบ มันเข้ามาอยู่ในหัวใจเราไม่ได้

ถ้ามันเข้ามาในหัวใจของเรามันมาเห็นสิ่งที่หมักหมมในใจขึ้นนี่ ไอ้โฮๆ เลยนะ
มันจะไอ้โฮๆ ไปเรื่อยๆ พระพุทธเจ้าสอนไว้มันซึ่งใจมาก นี่บอกพุทธพจน์ๆนะ แล้ว
ปัญญาชายขอบจำเอาใจ ไอ้โฮ ไม่ได้นะ บิดเบือนไปไม่ได้ มันจะบิดเบือนพุทธพจน์ มัน
จะเข้าไม่ถึงสัจจะความจริง ทองคำนะถ้าเราไม่หลอมไม่เอามาทำของเรานะ ทองคำมัน

ไม่สะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมาได้หรอก ทองคำมันอยู่ในเหมืองอยู่ในอะไรต่างๆ มันมีแร่ต่างๆ ผสมปนเปไปกับมัน

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจำมัน ทิฐิมานะของเราเห็นใหม่ ใ้ ปัญญาหางอิงมันเอามาเป็นของเรา ว่าพุทธพจน์คืออย่างนั้น ว่างอย่างนั้น เราอยู่เฉยๆ ก็ว่าง นั่งกลั่นใจไว้มันก็ว่างแล้ว กลั่นใจไว้ไม่ให้มันคิดมันก็ว่าง แล้วพอผ่อนลมหายใจมันก็คิดอีกแล้ว แล้วมันว่างอย่างนี้ มันแปรปรวนอย่างนี้ มันเป็นความว่างอย่างไร แล้วความว่างที่เรารักษายอยู่ ความว่างที่คงที่ของเรามันเป็นอย่างไร

เห็นใหม่ ถ้าเราทำของเราได้ ถ้าเราไม่คบคนพาลชะอย่างหนึ่ง เราคบบัณฑิต ถ้าคบบัณฑิตคือคบธรรมะ คบสังฆธรรมเห็นใหม่ สังฆธรรมที่มันเกิดกับใจนี้ แล้วถ้าคบคนพาลมันหางอิง ใจมันอวดรู้อวดดีใจ เห็นใหม่ทางตะวันออกของเรา จะอ่อนนุ่มถ่อมตน คำว่าอ่อนนุ่มถ่อมตน ทางตะวันตกเขาไม่อ่อนนุ่มถ่อมตน เขาตีเสมอภาค เวลาเขานั่ง ไม่มีสูงไม่มีต่ำ ไหว้ห้างเอาเท้าขึ้นหัวเลย เขาไม่มีสูงไม่มีต่ำเพราะอะไร เพราะว่าเขารู้จักสังขจะความจริงที่ว่าอ่อนนุ่มถ่อมตนเป็นอย่างไร

ความอ่อนนุ่มถ่อมตน ผู้ที่มีวุฒิภาวะนะ เห็นใหม่อ่อนนุ่มถ่อมตนแต่มีความรู้จริงใจ แต่ถ้าเป็นปัญญาของกิเลสมันอวดรู้อวดดีเห็น อวดรู้อวดดีเห็นว่าละเอียดมากๆ ใ้ คำว่าละเอียดมากนะเดี๋ยวจะรู้ว่ามันจะละเอียดมากน้อยแค่ไหน ถ้ามันลึกซึ้งเข้าไปนะ มันถ่อมมันถ่อนอย่างไร ภาวนามยปัญญามันเกิดอย่างไร ใ้ นี่มันปัญญาจำมาทั้งนั้น พุทธพจน์ๆนี้ปัญญาจำทั้งนั้น แล้วเวลาเกิดขึ้นมาจริงมันไม่ใช่ความจำ ไม่ใช่ความจำมันเป็นความจริง แล้วความจริงมันเป็นเนื้อเดียวกันกับพุทธพจน์เลย มันเป็นเนื้อเดียวกันกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย

ผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์แล้วมันเป็นอันเดียวกันเลย ความรู้สึกอันเดียวกัน ทุกข์ก็ทุกข์อันเดียวกัน สุขก็สุขอันเดียวกัน ความรู้ก็รู้อันเดียวกัน แล้วมันรู้ขึ้นมาอย่างไร ถ้ารู้ขึ้นมาอย่างนี้เห็นใหม่ ถึงว่ากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจนะ ไม่ใช่กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยอ้างอิงว่าเป็นของเรา ใ้ โส พุทธพจน์นะเรากอดไว้แน่นเลย แล้วคนอื่นพูดผิดไปจากนี้ไม่ได้

ผิดหรือถูกนี้มันต้องมีที่มาที่ไป ถ้ามีที่มาที่ไปนี้ความเห็นอันนี้มันจะเป็นประโยชน์กับเรานะ ให้คบธรรม ถ้าคบธรรม อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญจ เสวนา ไม่คบคนพาลให้คบบัณฑิต เพราะว่าคบธรรมขึ้นมา ธรรมกับธรรมนี้จะเข้าหากัน เวลาเข้าหากันนี้เห็นใหม่ เข้ากันโดยธาตุ ลูกศิษย์พระสารีบุตรนี้เป็นธาตุของผู้มีปัญญา ลูกศิษย์พระโมคคัลลานะพวกนี้มีฤทธิ์มีเดช แล้วลูกศิษย์ของพระเทวทัตเห็นใหม่ ลามกทั้งนั้นเลย นี่นะเข้ากันโดยธาตุ เข้ากันด้วยความรู้สึก เข้ากันด้วยความรับรู้ นี่มันจะเข้ากันเห็นใหม่ ถ้าผู้ไม่มีปัญญาเห็นใหม่ มันดิหมด มันผิดนี่ผิด เราก็บื่อหน่าย แต่บื่อหน่ายอันนั้นมันจะชี้ความบกพร่องของเรา แล้วถ้าจิตของเราคบบัณฑิต เราจะติตัวเราเองได้ ถ้าวันไหนเราติตัวเราเองได้ เราเห็นความบกพร่องของเรา คนนั้นจะเอาตัวรอดได้ คนนั้นจะเป็นคนขึ้นมา คนนั้นจะมีจุดยืนขึ้นมา

เรานี้หาความบกพร่องของเรา แล้วมันไม่ใช่งานนี้ทำไมไม่แก้ ถ้ามันแก้แล้วมันจะแก้อย่างไร เห็นความไม่ดีของเราแล้วต้องแก้สิ แก้ความไม่ดีของเราให้หมด องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่นี่ สอนให้แก้ที่ความผิดพลาดของเรา อะไรผิดพลาดต้องแก้ ต้องตัดแปลงขึ้นไป ทองคำต้องหลอมต้องเผาต้องทำลาย ต้องให้มันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา ใจของเราต้องแก้ ต้องแก้ไขตัวเรา

นี่แหละมันเป็นคนดีขึ้นมาที่นี่ เป็นคนดีคนชั่วมันเป็นขึ้นมาจากการปฏิบัติ เพราะมันมีการปฏิบัติ มันมีการกระทำของมัน มันเห็นของมัน มันรู้ของมัน ประโยชน์อันนี้เกิดที่นี้ นะ เกิดที่นี้เกิดกับเรา พุทธศาสนานี้ภาคปฏิบัติ ปรียติคือจามา ปฏิบัติคือการแก้ไข ตัดแปลงตน การแก้ไขปฏิบัติตนทุกอย่าง เพื่อให้เป็นผลงานของเรา เป็นหัวใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อชีวิตของเรา เพื่อมรรคผลของเรา เอวัง